

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P9_TA(2021)0385

A platform-munkavállalók méltányos munkafeltételei, jogai és szociális védelme – A digitális fejlődéshez kapcsolódó új foglalkoztatási formák

Az Európai Parlament 2021. szeptember 16-i állásfoglalása a platform-munkavállalók méltányos munkafeltételeiről, jogairól és szociális védelméről – a digitális fejlődéshez kapcsolódó új foglalkoztatási formákról (2019/2186(INI))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az online közvetítő szolgáltatások üzleti felhasználói tekintetében alkalmazandó tisztességes és átlátható feltételek előmozdításáról szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1150 európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹,
- tekintettel az Európai Unióban alkalmazandó átlátható és kiszámítható munkafeltételekről szóló, 2019. június 20-i (EU) 2019/1152 európai parlamenti és tanácsi irányelvre²,
- tekintettel a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló, 2019. május 20-i (EU) 2019/770 európai parlamenti és tanácsi irányelvre³,
- a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (általános adatvédelmi rendelet)⁴,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére,
- tekintettel a munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről szóló, 2019. november 8-i tanácsi ajánlásra⁵,

¹ HL L 186., 2019.7.11., 57. o.

² HL L 186., 2019.7.11., 105. o.

³ HL L 136., 2019.5.22., 1. o.

⁴ HL L 119., 2016.5.4., 1. o.

⁵ HL C 387., 2019.11.15., 1. o.

- tekintettel „A munka jövője – az ILO fennállásának századik évfordulója alkalmából kiadott nyilatkozatban foglaltaknak az Európai Unió általi előmozdítása” című, 2019. október 24-i tanácsi következtetésekre¹,
- tekintettel „A munka változó világa: gondolatok az új munkavégzési formákról és a munkavállalók biztonságára és egészségére gyakorolt hatásaikról” című, 2019. június 13-i tanácsi következtetésekre²,
- tekintettel a digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2020. december 15-i bizottsági javaslatra (COM(2020)0825),
- tekintettel a digitális ágazat vonatkozásában a megtámadható és méltányos piacokról (digitális piacokról szóló jogszabály) szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2020. december 15-i bizottsági javaslatra (COM(2020)0842),
- tekintettel a „Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására” című, 2021. március 4-i bizottsági közleményre (COM(2021)0102),
- tekintettel az „Európai adatstratégia” című, 2020. február 19-i bizottsági közleményre (COM(2020)0066),
- tekintettel a „Fehér könyv a mesterséges intelligenciáról: a kiválóság és a bizalom európai megközelítése” című, 2020. február 19-i bizottsági fehér könyvre (COM(2020)0065),
- tekintettel „A méltányos átállást szolgáló erős szociális Európa” című, 2020. január 14-i bizottsági közleményre (COM(2020)0014),
- tekintettel „A közösségi gazdaságra vonatkozó európai menetrend” című, 2016. június 2-i bizottsági közleményre (COM(2016)0356),
- tekintettel „Az EUMSZ 154. cikke szerinti konzultáció a szociális partnerekkel a platformalapú munkavégzés munkafeltételeivel kapcsolatos kihívások kezelésére irányuló lehetséges fellépésről (első szakasz)” című, 2021. február 24-i bizottsági konzultációs dokumentumra (C(2021)1127),
- tekintettel a kijelentkezéshez való jogról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. január 21-i állásfoglalására³,
- tekintettel a méltányos átállást szolgáló erős szociális Európáról szóló, 2020. december 17-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel az euróövezet 2020-as foglalkoztatási és szociális politikájáról szóló, 2020. október 22-i állásfoglalására⁵,

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13436-2019-INIT/hu/pdf>

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9686-2019-INIT/hu/pdf>

³ Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0021.

⁴ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0371.

⁵ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0284.

- tekintettel a mesterséges intelligencia, a robotika és a kapcsolódó technológiák etikai szempontjainak keretéről szóló, a Bizottsághoz intézett ajánlásokat tartalmazó, 2020. október 20-i állásfoglalására¹,
- tekintettel „A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály: az egységes piac működésének javítása” című, a Bizottsághoz intézett ajánlásokat tartalmazó, 2020. október 20-i állásfoglalására²,
- tekintettel a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról szóló, 2020. július 10-i álláspontjára³,
- tekintettel az euróövezet foglalkoztatási és szociális politikájáról szóló, 2019. október 10-i állásfoglalására⁴,
- tekintettel a szociális jogok európai pilléréről szóló, 2017. január 19-i állásfoglalására⁵,
- tekintettel a közösségi gazdaságra vonatkozó európai menetrendről szóló, 2017. június 15-i állásfoglalására⁶,
- tekintettel az online platformokról és a digitális egységes piacról szóló, 2017. június 15-i állásfoglalására⁷,
- tekintettel a munkafeltételekről és a bizonytalan foglalkoztatásról szóló, 2017. július 4-i állásfoglalására⁸,
- tekintettel Nicolas Schmit biztos 2019. szeptember 10-i megbízólevelére, valamint a Bizottság 2021. évi munkaprogramjára,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak „A platformgazdaságban végzett munka méltányos feltételei” című, 2020. szeptember 18-i véleményére,
- tekintettel a Régiók Európai Bizottságának „A megosztásalapú gazdasággal kapcsolatos szabályozói válaszlépések európai kerete” című, 2019. december 5-i véleményére,
- tekintettel az európai szociális partnerek digitalizációról szóló, 2020. júniusi keretmegállapodására⁹,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (a továbbiakban: ILO) munkaviszonyról szóló, 198. számú ajánlására,

¹ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0275.

² Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0272.

³ Elfogadott szövegek, P9_TA(2020)0194.

⁴ HL C 202., 2021.5.28., 35. o.

⁵ HL C 242., 2018.7.10., 24. o.

⁶ HL C 331., 2018.9.18., 125. o.

⁷ HL C 331., 2018.9.18., 135. o.

⁸ HL C 334., 2018.9.19., 88. o.

⁹ https://www.etuc.org/system/files/document/file2020-06/Final%2022%2006%2020_Agreement%20on%20Digitalisation%202020.pdf

- tekintettel a Bizottság „Tanulmány a platform-munkavállalók munkafeltételeivel kapcsolatos adatgyűjtés érdekében” című, 2020. március 13-i tanulmányára,
- tekintettel a Bizottság Közös Kutatóközpontjának „A munka és a készségek változó jellege a digitális korban” című jelentésére,
- tekintettel a Bizottság Közös Kutatóközpontjának „Platform-munkavállalók Európában” című jelentésére,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által 2020. szeptember 11-én közzétett, „The platform economy and precarious work” (A platformgazdaság és a bizonytalan foglalkoztatás) című tanulmányra¹,
- tekintettel az Unió Belső Politikák Főigazgatósága által 2017. december 7-én közzétett, „The Social Protection of Workers in the Platform Economy” (A platformgazdaságban dolgozók szociális védelme) című tanulmányra²,
- tekintettel a Cedefop 2020. szeptember 24-i, „Developing and matching skills in the online platform economy” (Készségfejlesztés, valamint a készségkereslet és a készségkínálat összehangolása az onlineplatform-gazdaságban) című jelentésére,
- tekintettel a Cedefop 2020. július 30-i, „Online working and learning in the coronavirus era” (Online munka és tanulás a koronavírus korában) című tájékoztató feljegyzésére,
- tekintettel az Eurofound 2018. szeptember 24-i „Employment and working conditions of selected types of platform work” (A platformalapú munkavégzés egyes típusaira jellemző foglalkoztatási és munkafeltételek) című tanulmányára,
- tekintettel az Eurofound 2019. szeptember 23-i, „Platform work: Maximising the potential while safeguarding standards?” (Platformalapú munkavégzés: A potenciál maximalizálása a standardok megőrzése mellett?) című szakpolitikai tájékoztatójára,
- tekintettel az Eurofound 2020. szeptember 21-i, „Back to the future: Policy pointers from platform work scenarios” (Vissza a jövőbe: Szakpolitikai iránymutatások a platformalapú munkavégzés forgatókönyvei alapján) című kutatási jelentésére,
- tekintettel az Eurofound platformalapú gazdaságra vonatkozó webes adattárára³,
- tekintettel az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) 2017. november 7-i, „Protecting Workers in the Online Platform Economy: An overview of regulatory and policy developments in the EU” (A munkavállalók védelme

¹ Tanulmány – „The platform economy and precarious work” (A platformgazdaság és a bizonytalan foglalkoztatás), Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, A. Tematikus Főosztály – Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztály, 2020. szeptember 11.

² Tanulmány – „The Social Protection of Workers in the Platform Economy” (A platformgazdaságban dolgozók szociális védelme), Európai Parlament, Unió Belső Politikák Főigazgatósága, A. Tematikus Főosztály – Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztály, 2017. december 7.

³ <https://www.eurofound.europa.eu/data/platform-economy>

az onlineplatform-gazdaságban: Az uniós szabályozási és szakpolitikai fejlemények áttekintése) című tanulmányára,

- tekintettel az ILO 2021. február 23-i, „World Employment and Social Outlook 2021: The role of digital labour platforms in transforming the world of work” (Globális foglalkoztatási és társadalmi kilátások 2021-ben: a digitális munkavégzési platformok szerepe a munka világának átalakításában) című jelentésére,
 - tekintettel az ILO 2018. szeptember 20-i „Digital labour platforms and the future of work: Towards decent work in the online world” (Digitális munkavégzési platformok és a munka jövője: Méltányos munka az online világban) című jelentésére,
 - tekintettel az ILO 2019. június 21-i, a munka jövőjéről szóló centenáriumi nyilatkozatára,
 - tekintettel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének „A digitalizáció és a munka jövője” című, 2020. évi nemek közötti egyenlőségi mutatójára,
 - tekintettel a Data & Society 2019. februári „Workplace Monitoring & Surveillance” (Munkahelyi nyomon követés és felügyelet) és „Algorithmic Management in the Workplace” (Algoritmikus irányítás a munkahelyen) című jelentéseire,
 - tekintettel a Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatósága által 2020. december 23-án közzétett, „Data subjects, digital surveillance, AI and the future of work” (Érintettek, digitális megfigyelés, MI és a munka jövője) című tanulmányra¹,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,
 - tekintettel a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére (A9-0257/2021),
- A. mivel a „platform-munkavállalók” kifejezés azokra utal, akik digitális munkavégzési platformon keresztül, kisebb vagy nagyobb fokú ellenőrzés mellett végeznek munkát vagy nyújtanak szolgáltatásokat; mivel ennek megfelelően a fogalom mind a munkavállalókat, mind a valódi önfoglalkoztató vállalkozókat magában foglalhatja;
- B. mivel a digitális munkavégzési platform kifejezés olyan vállalatra vonatkozik, amely – kisebb vagy nagyobb mértékű felügyelettel – egyéni vagy vállalati felhasználók által igényelt, igényalapú szolgáltatásokat közvetít vagy biztosít, valamint amelyeket közvetlenül vagy közvetve egyének biztosítanak, függetlenül attól, hogy az ilyen szolgáltatásokat a helyszínen vagy online végzik-e;
- C. mivel a platformalapú munkavégzés kifejezés az igényalapú és a platform-munkavállalók által díjazásért végzett munkára és szolgáltatásokra vonatkozik, függetlenül munkavállalók foglalkoztatási viszonyától, a digitális munkavégzési platformok típusától (helyszíni vagy online) vagy a megkívánt képzettség szintjétől;

¹ Tanulmány – „Data subjects, digital surveillance, AI and the future of work” (Érintettek, digitális megfigyelés, MI és a munka jövője), Európai Parlament, Parlamenti Kutatási Szolgáltatások Főigazgatósága, 2020. december 23.

- D. mivel nem áll rendelkezésre kellő mennyiségű és naprakész európai szintű adat a platformalapú munkavégzésről, és mivel az adatgyűjtéshez alkalmazott módszertan tekintetében eltérések mutatkoznak a tagállamok között, ami megnehezíti a platformalapú munkavégzés elterjedtségének, valamint az érintett munkavállalók számának meghatározását; mivel nagyon valószínűnek tűnik, hogy a platformalapú munkavégzés tovább fog terjedni a munkaerőpiacon;
- E. mivel a platformalapú munkavégzés foglalkoztatást teremthet, növelheti a választási lehetőségek körét, többletjövedelmet biztosíthat és csökkentheti a munkaerőpiacra való belépés akadályait; mivel a platformalapú munkavégzés elősegítheti a rugalmasságot és az erőforrások optimalizálását, és lehetőségeket teremthet mind a digitális munkaügyi platformokon vagy azokon keresztül dolgozó emberek számára, mind pedig a szolgáltatások iránti kereslet és kínálat összehangolása szempontjából; mivel a digitális eszközök innovációja a platformalapú munkavégzés előfeltétele, valamint hozzájárulhat a válság és a fellendülés idején a növekedéshez; mivel a platformalapú munkavégzés előnyös lehet a diákok, illetve azok számára, akik a tanulmányaik mellett dolgoznának, valamint foglalkoztatási lehetőséget kínálhat a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok) és az alacsonyabb képzettségi szinttel rendelkezők számára;
- F. mivel a platformalapú munkavégzést semmiképpen nem lehet a személyszállításra vagy az élelmiszerszállításra korlátozni, mivel az szakmai feladatokat, háztartási feladatokat és mikrofeladatokat is magában foglal;
- G. mivel a platformalapú munkavégzés a foglalkoztatás korszerű formáin keresztül megkönnyíti a munkaerőpiachoz való hozzáférést, valamint ösztönzi a technológiák fejlesztését annak érdekében, hogy elősegítse a platformok használatát és közelebb hozza azokat mind a vállalatokhoz, mind a fogyasztókhoz;
- H. mivel a platformalapú munkavégzés ugyanakkor problémákat vet fel a bizonytalan foglalkoztatás vagy a rossz munkafeltételek, a megfelelő szociális védelemhez való hozzáférés hiánya vagy nehézsége, a tisztességtelen verseny, a be nem jelentett munka, a szétaprózott és kiszámíthatatlan jövedelem és munkarend, a vitarendezési mechanizmusok hiánya, a szakértelem elvesztése és a szakmai előmenetel hiánya, valamint a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági intézkedések hiánya tekintetében, különösen az alacsonyan képzett, helyszíni szolgáltatást nyújtó platform-munkavállalók és a mikrofeladatokat teljesítő munkavállalók esetében, amint arra a Covid19-válság ismét rámutatott; mivel a munkavállalók önálló vállalkozóként való téves besorolása hozzájárul ehhez a helyzethez;
- I. mivel a Covid19-válság rámutatott arra, hogy a platform-munkavállalók több ezer kis- és középvállalkozás (kkv) és fogyasztó számára Unió-szerte kulcsfontosságú szerepet töltenek be az üzletmenet-folytonosság biztosításában azáltal, hogy rendkívül fontos felületet biztosítanak az olyan kulcsfontosságú ágazatok, mint az élelmiszeripar és a szállítóipar, valamint a polgárok közötti kapcsolathoz, továbbá hogy a platformmodell által biztosított lehetőségek és rugalmasság egyes platform-munkavállalók számára biztosította a folyamatos bevételt; mivel az Unió lakosságának 60%-a a Covid19-válság után sem szándékozik megszüntetni az online szolgáltatások használatát, beleértve

például az online ételrendelés lehetőségét¹; mivel a nem szokványos munkaviszonyban dolgozó munkavállalók nagyobb egészségügyi kockázatnak vannak kitéve, mint a hagyományos munkaviszonyban dolgozók², és a platform-munkavállalók különösen gyakran vannak kitéve egészségügyi és biztonsági kockázatoknak az általuk végzett munka jellege miatt, például kerékpárosok, akik veszélyeztetett úthasználók, akik gyakran kedvezőtlen és nehéz időjárási körülmények között dolgoznak, valamint a sebességre és a hatékonyságra nehezedő nyomás alatt; mivel a platformalapú munkavégzés nem vezethet bizonytalan foglalkoztatáshoz vagy egészségügyi és biztonsági kockázatokhoz; mivel azok a platform-munkavállalók, akik a világjárvány miatt bevételkiesést szenvedtek el, gyakran nem voltak jogosultak jövedelemtámogató intézkedésekre, ami jól mutatja a szociális védelmi rendszerekhez való hozzáférésük hiányát; mivel a helyszíni szolgáltatást nyújtó platform-munkavállalók a Covid19-cel való megfertőződés nagyobb kockázatának vannak kitéve;

- J. mivel megfelelő kezelés hiányában a fent említett kockázatok veszélyeztethetik az egész szociális piacgazdaság európai modelljét és a szociális jogok európai pillérének célkitűzéseit; mivel a technológia fejlődése megoldásokat kínálhat arra, hogy az európai szociális modell a 21. század valóságához alkalmazkodjon;
- K. mivel a digitális munkavégzési platformok globálisan 52 milliárd USD bevételt termeltek 2019-ben; mivel a megtermelt bevétel mintegy 70%-a csupán két országba, az Egyesült Államokba (49%) és Kinába (22%) koncentrálódott, miközben Európában (11%) és más régiókban (18%) ez az arány sokkal alacsonyabb volt³;
- L. mivel a platformalapú munkavégzés különböző realitásokat fed le, és az elvégzett tevékenységek tekintetében igen nagyok lehetnek az eltérések; mivel a platformalapú munkavégzésnek különböző kategóriái vannak, például az online vagy a helyszínen végzett, a magas vagy alacsony szintű készségeket igénylő, a feladatonként vagy óránként fizetett, illetve a másodlagos vagy elsődleges foglalkozásként végzett munka, és mivel a platform-munkavállalók profilja és a platformok típusai igen eltérőek; mivel az Eurofound szerint⁴ 2017-ben a szakmai szolgáltatások, a kézbesítési szolgáltatások, valamint a személyszállítás és a háztartási szolgáltatások területén végzett helyszíni munka a platformalapú munkavégzés leggyakoribb jellemzője volt a kiválasztott tagállamokban;
- M. mivel a legtöbb platform-munkavállalónak más munkája vagy egyéb bevételi forrása is van; mivel a platform-munkavállalók általában alulfizetettek, de néhányuk viszonylag

¹ <https://www.dw.com/pl/ue-chce-lepiej-chroni%C4%87-pracuj%C4%85cych-za-po%C5%9Brednictwem-platform-cyfrowych/a-56676431>

² Howard, J., Nonstandard work arrangements and worker health and safety (Nem szokványos munkaviszonyok és a munkavállalók egészsége és biztonsága), *American Journal of Industrial Medicine*, 60. évfolyam, 1. szám, 2016, 1–10. o.

³ ILO, World Employment and Social Outlook 2021: The role of digital labour platforms in transforming the world of work” (Globális foglalkoztatási és társadalmi kilátások 2021-ben: a digitális munkavégzési platformok szerepe a munka világának átalakításában), 20. o.

⁴

https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef18001en.pdf

jó jövedelemhez jut; mivel a platformgazdaság munkavállalói általában fiatalabbak és magasabban iskolázottak, mint a szélesebb körű népesség¹;

- N. mivel a platformgazdaságban dolgozók általában hivatalosan önálló vállalkozónak minősülnek, tényleges foglalkoztatási helyzetüktől függetlenül, és gyakran nem rendelkeznek az önálló vállalkozókra jellemző szakmai függetlenség szintjével; mivel a legtöbb platform-munkavállaló ezért nem részesül ugyanolyan szociális védelemben, munkavállalói jogokban, egészségügyi és biztonsági szolgáltatásokban, mint amit egy munkaszerződés vagy munkaviszony biztosít tagállamaikban; mivel a digitális munkavégzési platformok ezeken az esetekben nem fizetnek társadalombiztosítási járulékokat; mivel a platform-munkavállalók kis része dolgozik alkalmazotti vagy kölcsönzött munkavállalói státuszban; mivel a helyszíni platformalapú munkavégzésre vonatkozó számos bírósági ítélet és közigazgatási határozat – többek között a legfelsőbb szintű nemzeti bíróságok és az Európai Unió Bírósága (EUB) – különösen a közlekedési és élelmiszer-szállítási ágazatban, számos tagállamban megerősítették munkaviszony meglétét a platformok és a munkavállalók között, következésképpen jogokat és jogosultságokat biztosítva az utóbbiak számára; mivel a munkavállalóknak egyértelmű eszközökkel kell rendelkezniük a foglalkoztatási viszonyuk tisztázására és megerősítésére, és nem kötelezhetők arra, hogy jogaikat bírósági eljárás útján érvényesítsék;
- O. mivel egyes platform-munkavállalók platformalapú munkavégzésben részt vevő önálló vállalkozóként való téves besorolása bizonytalanságot okoz, és megfosztja a munkavállalókat a munkavállalói jogokhoz, a szociális védelemhez, a jogosultságokhoz és a vonatkozó szabályok alkalmazásához való hozzáférésüktől; mivel a jövőben egyre több ágazatra – például a kézbesítésre, a közlekedésre, az emberi erőforrásokra, az egészségügyre, a gyermekgondozásra, a személyi és háztartási szolgáltatásokra és a turizmusra – lesz hatással a platformalapú munkavégzés vagy a hasonló foglalkoztatási minták és a digitalizáció; mivel a digitális technológiák fejlesztése számos ágazatban, különösen az online kereskedelem és szolgáltatások terén lehetőségeket és kockázatokat egyaránt magában rejt a vállalatok és a munkavállalók számára;
- P. mivel a munkavégzés új formáinak fenntarthatónak és méltányosnak kell maradniuk, valamint a platformalapú munkavégzést az uniós értékeknek, etikának és emberközpontú megközelítésnek kell vezérelnie, amelyben a digitális technológia továbbra is csupán eszköz marad; mivel ebben a tekintetben alapvetően fontos, hogy a digitális átállás összefüggésében minden európai állampolgár szert tehessen digitális készségekre;
- Q. mivel a nagyfokú rugalmasság a platformalapú munkavégzés legnagyobb előnye;
- R. mivel a tagállamok eltérő megközelítéseket alakítottak ki, ami széttagolt szabályokat és kezdeményezéseket eredményezett, és az ebből fakadó bizonytalanság miatt hátrányosan érinti a munkavállalókat, a vállalatokat, ideértve a platformokat is, illetve a

¹ Tanulmány – „The Social Protection of Workers in the Platform Economy” (A platformgazdaságban dolgozók szociális védelme), Európai Parlament, Uniós Belső Politikák Főigazgatósága, A. Tematikus Főosztály – Gazdaságpolitikai, Tudománypolitikai és Életminőségi Tematikus Főosztály, 2017. december 7., 34. o. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/614184/IPOL_STU\(2017\)614184_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/614184/IPOL_STU(2017)614184_EN.pdf)

fogyasztókat; mivel európai szintű jogalkotási kezdeményezésre van szükség az ebből eredő jogbizonytalanság leküzdése, a platform-munkavállalók jogainak és munkafeltételeinek és a szociális védelemhez való hozzáférés javítása, a platformalapú munkavégzési modell innovációs lehetőségeinek előmozdítása, valamint a „hagyományos” gazdasági szereplőkkel egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében; mivel a legtöbb platform különböző uniós tagállamokban tevékenykedik, és gyakran nem abban az országban van a székhelyük, ahol a munkavállalóik által végzett tevékenységek folynak;

- S. mivel európai szinten nincs meghatározva a „munkavállaló” fogalma, ugyanakkor az EUB ítélezési gyakorlata kritériumokat állapított meg a munkavállalói és az önálló vállalkozói jogállás meghatározásához; mivel a foglalkoztatás azon jellemzői, amelyek lehetővé teszik, hogy azt munkaviszonyként vagy munkaszerződésként ismerjék el, tagállamonként nagy mértékben eltérnek, és ezek meghatározása nemzeti hatáskörbe tartozik; mivel egy különleges „harmadik státusz” a platform-munkavállalók számára tovább torzítaná a digitális munkavégzési platformok és a hagyományos gazdaságban működő vállalatok közötti versenyt, nem lenne összeegyeztethető a tagállamokban a munkavállalók és a tényleges önfoglalkoztatók nemzeti besorolásával, kiszámíthatatlan jogi, közigazgatási és bírósági következményekkel, valamint a munkaerőpiac további szegmentációjának magas kockázatával járna; mivel a platform-munkavállalókat vagy munkavállalókként vagy tényleges önfoglalkoztatókként kell besorolni, valódi helyzetüktől függően; mivel a munkaviszony megdönthető vélelme megkönnyítené a platform-munkavállalók helyes besorolását, és egyben megfordítaná a bizonyítási terhet, ami azt jelenti, hogy amennyiben a munkavállalók jogi vagy közigazgatási eljárásban vitatják foglalkoztatási viszonyuk besorolását, a munkáltatónak minősülő fél feladata annak bizonyítása, hogy az adott tagállam jogszabályaiban vagy kollektív szerződéseiben meghatározott nemzeti fogalom meghatározásokkal összhangban nem áll fenn munkaviszony; mivel a munkaviszony megdönthető vélelme nem vezethet ahhoz, hogy a platform-munkavállalók automatikusan munkavállalónak minősüljenek;
- T. mivel biztosítani kell a meglévő jogszabályok, különösen az átlátható és kiszámítható munkafeltételekről szóló irányelv és az online közvetítő szolgáltatások üzleti felhasználói tekintetében alkalmazandó tisztességes és átlátható feltételek előmozdításáról szóló rendelet végrehajtását;
- U. mivel a kkv-k képezik az európai gazdaság gerincét: az összes uniós vállalkozás 99%-át képviselik;
- V. mivel a platformalapú munkavégzés újratermeli az általános munkaerőpiacon tapasztalható, a nemek között fennálló olyan egyenlőtlenségeket, mint például a nemek közötti bérkülönbség és bizonyos foglalkozások vagy ágazatok nemi szegregációja¹; mivel a platformalapú munkavégzés lehetőséget kínálhat a nők munkaerő-piaci részvételének növelésére; mivel azonban a nők és a férfiak eltérő arányban vesznek részt különböző típusú szolgáltatásokban és platformokon, a férfiak nagyobb arányban képviseltetik magukat a nagyobb önállósággal rendelkező platformalapú munkavégzésben, a nők pedig nagyobb valószínűséggel végeznek bizonytalanabb, és korlátozott munkavégzési autonómiával rendelkező, platformalapú munkákat; mivel a jelentős gondviselői és családi felelősséget hordozó személyek ezért hátrányos

¹ Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete (EIGE), „A nemek közötti egyenlőség 2020. évi mutatója: Digitalizáció és a munka jövője”, 14. o.

helyzetben vannak és ennek valószínűsíthetően negatív hatásai vannak, elsősorban a nőkre nézve¹; mivel a platform-munkavállaló nők – különösen a női sofőrök és a magánlakásokban takarítási és gondozási szolgáltatásokat nyújtó nők – a szexuális zaklatás és erőszak fokozott kockázatának lehetnek kitéve², és esetleg nem jelentik az ilyen eseteket a jelentéstételi eszközök hiánya, az emberi menedzserekkel való kapcsolat hiánya, vagy a leminősítéstől és a jövőbeni munkák elvesztésétől való félelem miatt;

- W. mivel a platformalapú munkavégzés megjelenése óta egyre jobban terjed, amit a digitális technológiák utóbbi években bekövetkezett fejlődése is elősegített, és ez a fajta munkavégzés a munkavállalók, a fogyasztók és a munkáltatók számára egyaránt új lehetőségeket és választási lehetőségeket biztosít a hely, az idő rugalmassága és a kapcsolattartás gyakorisága tekintetében, beleértve a munkavégzést és a szolgáltatások biztosítását is; mivel az ILO globális jelentése szerint a helyszíni szolgáltatást nyújtó munkavállalók többsége és az online munkát végző munkavállalók egyharmada számára a digitális munkavégzési platformokon végzett platformalapú munkavégzés a fő bevételi forrás, a fejlődő országok és a nők esetében pedig még nagyobb ez az arány³; mivel ennek ellenére az EU-ban továbbra is a munkaerőpiac kis részét teszi ki, becslések szerint az Unió munkaerőjének 11%-a legalább egyszer nyújtott helyszíni vagy online munkavégzési platformokról biztosított szolgáltatásokat, és 1,4%-a végzi ezt főállásban 2019 óta⁴; mivel a digitalizáció előnyeinek széles körben kell érvényesülniük és igazságosan kell megosztaniuk a platformok, a platform-munkavállalók, az ügyfelek és a társadalom egésze között; mivel erős biztosítékokra van szükség annak garantálásához, hogy a platformalapú munkavégzés tisztességes munkafeltételeket biztosítson és ne vezessen a munkaerőpiac szegmentációjához;
- X. mivel a munkáltatókként eljáró platformoknak minden munkáltatói kötelezettségüket teljesíteniük kell, valamint tiszteletben kell tartaniuk ágazati kötelezettségeiket;
- Y. mivel a digitális munkavégzési platformok üzleti modelljük részeként a kereslet és kínálat összehangolásához, valamint munkavállalóik irányításához különböző mértékben olyan digitális eszközöket használnak, mint például a mobilalkalmazások, az algoritmusok és az MI; mivel az algoritmusokon alapuló irányítás új kihívásokat jelent a munka jövője szempontjából, kiegyenlítetlen erőviszonyokat és zavart okozhat a döntéshozatalban, valamint technológiaalapú ellenőrzést és felügyeletet eredményezhet, ami súlyosbíthatja a diszkriminatív gyakorlatokat, és veszélyeket rejthet magában a magánélet, a munkavállalók egészsége és biztonsága, valamint az emberi méltóság

¹ EIGE, „A nemek közötti egyenlőség 2020. évi mutatója: Digitalizáció és a munka jövője”, 98–99. o.

² EIGE, „A nemek közötti egyenlőség 2020. évi mutatója: Digitalizáció és a munka jövője”, 114. o.

³ ILO, World Employment and Social Outlook 2021: The role of digital labour platforms in transforming the world of work” (Globális foglalkoztatási és társadalmi kilátások 2021-ben: a digitális munkavégzési platformok szerepe a munka világának átalakításában), 22. o.

⁴ Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja, „Platform workers in Europe: Evidence from the COLLEEM survey” (Platform-munkavállalók Európában: A COLEEM felmérés megállapításai) (2018) és „New evidence on platform workers in Europe: Results from the second COLLEEM survey” (Platform-munkavállalók Európában: A COLEEM felmérés eredményei) (2020).

szempontjából¹; mivel az algoritmusokon alapuló irányításnak teljes mértékben átláthatónak kell lennie és emberi felügyelet alatt kell állnia annak érdekében, hogy a munkavállalók szükség esetén hatékony eljárások révén megtámadhassák a döntéseket, és azoknak nem szabad a nemmel, etnikai háttérrel vagy szexuális irányultsággal kapcsolatos elfogult adathalmazokon alapulniuk, hogy elkerülhető legyen a hátrányos megkülönböztetés kockázata; mivel a kiszolgáltatottabb csoportok, például a nők, a kisebbségek és a fogyatékossgal élő személyek esetében nagyobb a kockázata az elfogult értékelésnek²;

- Z. mivel a fizetetlen munka problémája különösen érzékeny kérdés a platformalapú munkakörnyezet esetében;
- AA. mivel a szövetkezetek létrehozása fontos eszközt jelenthet a platformalapú munkavégzés alulról felfelé szerveződéséhez, valamint ösztönözheti a platformok közötti versenyt;
- AB. mivel nagy szükség van a szolgáltatások széles körén alapuló integrált közlekedési megoldásokra, kiemelve a rendszert, nem pedig annak alkotóelemeit, és mivel a platformok szerepet játszhatnak a mobilitási szolgáltatás (MaaS), a logisztikai szolgáltatás (LaaS) és az együttműködésen alapuló mobilitás elősegítésében; mivel ez a digitalizáció nagy lehetőségeket teremthet a fenntartható, innovatív és multimodális közlekedési ágazat létrehozására, többek között a tömegközlekedési innováció révén; mivel a platformvállalatokra vonatkozó előzetekintő keretnek foglalkoznia kell a potenciális környezeti és egészségügyi problémákkal is, és maximalizálnia kell a mobilitás hatékonyságát, és mivel ezért el kell végezni a platformok környezetre gyakorolt hatásának mélyreható értékelését a közlekedés és az idegenforgalom területén, mert nem rendelkezünk megfelelő ismeretekkel annak pozitív és negatív hatásaikról;
- AC. mivel a digitális közvetítő és együttműködési platformok elterjedése radikálisan átalakítja a személy- és áruszállítást, különösen a vállalkozások és magánszemélyek számára nyújtott új, személyre szabott szolgáltatások, a multimodális szállítás fejlesztése, az elszigetelt területek összeköttetésének javítása, a városi mobilitás erősítése és az áramlásszervezés optimalizálása révén;
- AD. mivel a nagy sebességű, vezeték nélküli és vezetékes internetkapcsolat elengedhetetlen a digitális közlekedési szolgáltatások továbbfejlesztéséhez; mivel az EU – például az általános adatvédelmi rendelettel és az európai digitális stratégiával – meghatározza a digitális szolgáltatások és termékek használatára vonatkozó szabályozási standardokat, azonban lemaradásban van az új digitális vállalkozások és platformok EU-n belüli fejlődéséhez és növekedéséhez szükséges versenyfeltételek megteremtésében;

Európai jogi keret

1. megjegyzi, hogy a jelenlegi európai keret nem kielégítő, és sajnálatosnak tartja, hogy az uniós jogi eszközöket számos platform-munkavállaló esetében gyakran nem

¹ Mateescu, A., Nguyen, A.: Explainer: Workplace Monitoring & Surveillance („Hogyan működik a munkahelyi nyomon követés és felügyelet?”), Data & Society, 2019. február.

² „Gender Equality Index 2020: Digitalisation and the future of work” (A nemek közötti egyenlőség 2020. évi mutatója: Digitalizáció és a munka jövője), 99. o.

alkalmazzák, és ennek eredményeképpen nem megfelelően sorolják be őket, továbbá ezek az eszközök nem veszik figyelembe a munka világának új viszonyait; hangsúlyozza, hogy javítani kell a digitális munkaügyi platformokon keresztül dolgozó valamennyi platform-munkavállaló munkafeltételeit, beleértve a ténylegesen önfoglalkoztatókat is; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez a széttöredezettétség számos platform-munkavállalót jogilag bizonytalan helyzetbe hoz, ami azt eredményezi, hogy ezek a platform-munkavállalók kevesebb joggal rendelkeznek vagy korlátozottabb jogokat élveznek annál, mint amilyeneket valamennyi munkavállaló számára biztosítani kellene; úgy véli, hogy a nem megfelelő szabályozás eltérő értelmezésekhez vezet, ezáltal pedig kiszámíthatatlanságot eredményez, és ebből fakadóan negatívan hat mind a vállalkozásokra, mind pedig a munkavállalókra;

2. megjegyzi, hogy a „munkavállaló” és az „önfoglalkoztató” kifejezések jelentését az egyes tagállamok nem egységesen határozzák meg; megjegyzi továbbá, hogy a két fogalom közötti határvonal az új munkavégzési formák esetében néha nem egyértelmű, és hogy egyes önfoglalkoztatók és munkavállalók esetében így fennáll a téves besorolás és annak a kockázata, hogy nem rendelkeznek a státuszukkal járó jogokkal; ezért úgy véli, hogy a digitális munkavégzési platformokon dolgozó munkavállalóknak ugyanolyan jogokkal és a szociális védelemhez való ugyanolyan hozzáféréssel kell rendelkezniük, mint az azonos kategóriába tartozó, nem platform-munkavállalóknak, teljes mértékben tiszteletben tartva a nemzeti munkaerőpiaci modellek sokféleségét, a szociális partnerek autonómiáját és a nemzeti hatásköröket;
3. hangsúlyozza továbbá, hogy a különféle tagállamokban dolgozó, vagy a hagyományos munkaviszonyt különböző tagállamokban platformalapú munkavégzéssel kombináló platform-munkavállalók ugyanazon munkavégzés tekintetében teljesen különböző szabályozás alá eshetnek;
4. úgy véli, hogy ezt a jogbizonytalanságot sürgősen kezelni kell a munkavállalók, a vállalatok, köztük a platformok és a fogyasztók érdekében; úgy véli, hogy minden javaslatnak el kell ismernie a platformok és a platform-munkavállalók sokféleségét, valamint a különféle nemzeti munkajogi szabályozásokat, társadalombiztosítási és egészségügyi rendszereket, a fenntartható digitális munkavégzési platform-modellek szükségességét, és tiszteletben kell tartania a ténylegesen önfoglalkoztató platform-munkavállalók státuszát; úgy véli, hogy egy olyan, átfogó hatásvizsgálaton és az érintett szereplőkkel folytatott konzultáción alapuló európai keretre van szükség, amely védi a tisztességes munkafeltételeket kínáló platformalapú munkavégzést, ugyanakkor kezeli a platformalapú munkavégzés bizonytalan formáit, és amelyet nemzeti jogszabályok vagy kollektív szerződések egészíthetnének ki; hangsúlyozza, hogy minden uniós jogalkotási kezdeményezésnek elő kell mozdítania az innovációt, az új üzleti modelleket, szövetkezeteket, induló vállalkozásokat és kkv-k létrehozását, valamint a tisztességes munkahelyek kialakítását; hangsúlyozza, hogy digitális munkavégzési platformok által kínált lehetőségeket és rugalmas munkafeltételeket védeni kell, amennyiben azok nem érintik hátrányosan a szociális védelmet és a munkavállalók jogait;
5. megjegyzi, hogy a helytelen besorolás esetei a leggyakoribbak azokon a digitális munkavégzési platformokon, amelyek közvetlenül vagy algoritmus segítségével szigorúan szervezik a platformalapú munkavégzés feltételeit és díjazását; felhívja a Bizottságot, hogy a platform-munkavállalók helyes besorolásának megkönnyítése érdekében a következő javaslatába vezesse be – a tagállamok vonatkozó jogszabályaiban vagy kollektív szerződéseiben szereplő nemzeti meghatározásokkal

összhangban – a platform-munkavállalók munkaviszonyának megdönthető véelmét, a bizonyítási teher megfordításával és adott esetben további intézkedésekkel együtt; hangsúlyozza ezért, hogy minden olyan esetben, amikor a platform-munkavállalók egy bíróság vagy közigazgatási szerv előtt folyó bírósági eljárás során a nemzeti jogszabályoknak és gyakorlatnak megfelelően vitatják foglalkoztatási viszonyuk besorolását, az állítólagos munkáltatóként eljáró fél feladata legyen annak bizonyítása, hogy nem áll fenn munkaviszony; hangsúlyozza, hogy a munkaviszony megdönthető véelme nem vezethet ahhoz, hogy a platform-munkavállalók automatikusan munkavállalónak minősüljenek; úgy véli, hogy a munkavállalók besorolásának a tényleges munkavégzéssel kapcsolatos tényeken és kritériumokon kell alapulnia, a nemzeti jogszabályokkal összhangban, nem pedig a viszony felek általi leírásán; hangsúlyozza, hogy a megdönthető véelem biztosítja, hogy a valóban önfoglalkoztató munkavállalók továbbra is megőrizhessék státuszukat, és továbbra is hozzáférjenek a platformokon keresztül végezhető munkákhoz; felhívja továbbá a Bizottságot annak tisztázására, hogy a munkavállaló és az önfoglalkoztató közötti új uniós, úgynevezett „harmadik státusz” létrehozását nem szabad fontolóra venni, mivel az nem segítené a jelenlegi problémák megoldását és a már amúgy is zavaros fogalmak további összerosódásához vezetne, és felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy a platform-munkavállalók a nemzeti joggal összhangban munkavállalónak vagy önálló vállalkozónak minősüljenek;

6. hangsúlyozza, hogy a jogszabályok a tagállamokban és európai szinten távolról sem követik a digitális átalakulás sebességének fejlődését, ami a szabályozás hiányához vezet az új munkaügyi módszerek tekintetében, közvetlen hatást gyakorolva a munkavállalók jogaira és az online platformok működésére;
7. hangsúlyozza, hogy az online platformokra vonatkozó bármilyen rendeletnek tiszteletben kell tartania a szubszidiaritás elvét, valamint a tagállamok különféle megközelítéseit, a platformok között meglévő különbségek miatt – a munkavállalók számától a munkavállalói jogok védelmének a szintjéig – és ki kell állnia az idő és a digitális átalakulás próbáját;
8. üdvözli a Bizottság arra irányuló szándékát, hogy a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervben bejelentetteknek megfelelően 2021 végéig a platform-munkavállalók munkafeltételeinek javítását célzó jogalkotási kezdeményezésre irányuló javaslatot terjesszen elő, amelyet egy, a szociális partnerekkel folytatott kétszakaszos konzultáció előz meg; felhívja a Bizottságot, hogy amennyiben a szociális partnerek nem fejezik ki azon kívánságukat, hogy kezdeményezzék az EUMSZ 155. cikkében előírt eljárást, valamint a nyilvános konzultációk következtetése alapján terjesszen elő a platform-munkavállalókról szóló irányelvre irányuló javaslatot annak érdekében, hogy garantálja a platform-munkavállalók jogait, figyelembe véve a platformalapú munkavégzés sajátosságait annak érdekében, hogy tisztességes és átlátható munkafeltételeket, egészséges és biztonságos munkakörnyezetet, megfelelő és átlátható szociális védelemhez való hozzáférést biztosítson, valamint biztosítsa többek között a szakszervezetek megszervezésének, létrehozásának és az ahhoz való csatlakozásnak a jogát, a kollektív tárgyaláshoz való jogot, a képzéshez és készségekhez való hozzáférést, valamint az általános adatvédelmi rendelettel összhangban álló adatvédelmet és az átlátható, etikus és megkülönböztetésmentes algoritmus alapú irányítást, továbbá gondoskodjon az egyenlő versenyfeltételek kialakításáról valamennyi tagállamban, és teremtsen a beruházást és innovációt elősegítő, kiszámítható és stabil üzleti környezetet;

9. kéri a Bizottságot, hogy a digitális munkavégzési platformok státuszát – tevékenységi ágazatukhoz kapcsolódó – foglalkoztatóként, (ideiglenes) munkaerő-kölcsönzőként vagy köztes szereplőként ismerje el, annak biztosítása érdekében, hogy minden olyan kötelezettségnek, amelyet egy ilyen státusz maga után von – többek között a társadalombiztosítási járulékok, az egészségre és biztonságra vonatkozó felelősségvállalás, a jövedelemadó befizetésének felelőssége, a kellő gondosság és a vállalati társadalmi felelősségvállalás – megfeleljenek, valamint hogy az ágazatban tevékenykedő más vállalatokkal egyenlő versenyfeltételek érvényesüljenek;
10. hangsúlyozza, hogy jobban fel kell lépni a színlelt önfoglalkoztatással szemben egy irányelv révén, amely az olyan platform-munkavállalókra is kiterjedne, akik a tényleges munkavégzés, nem pedig a kapcsolat felek általi leírása alapján felelnek meg a munkaviszonyra jellemző feltételeknek;
11. hangsúlyozza, hogy az online platformok fő hatása nem korlátozódik a fogyasztók számára biztosított előnyökre, hanem az a teljes ellátási láncot érinti, beleértve a beszállítókat, a termelőket, az elosztókat és a fogyasztókat, és ennek megfelelően kell azt figyelembe venni a jogszabály tárgyalása során;

Méltányos és átlátható munkafeltételek

12. felszólítja a Bizottságot, hogy a munkafeltételek javítására szolgáló lehetőségek feltárása során
 - biztosítsa, hogy a kollektív tárgyalási keretek megfelelően és hatékonyan működnek; valamint
 - jobban hajtsa végre a kizárólagossági záradékok tilalmát, és biztosítsa, hogy a platform-munkavállalók egyszerre több platformon is dolgozhassanak („multi-apping”), és emiatt ne érje őket hátrányos bánásmód, az átlátható és kiszámítható munkafeltételekről szóló irányelvvel összhangban;
 - biztosítsa a kompetenciatanúsítványok hordozhatóságát és segítse elő a minősítések platformok közötti interoperabilitását;
 - erősítse meg a platform általi korlátozással, felfüggesztéssel vagy megszüntetéssel kapcsolatos jogokat, minden platform-munkavállaló számára biztosítva az indokolással ellátott előzetes nyilatkozathoz, illetve ennek vitatása esetén a válaszadáshoz, valamint a hatékony és pártatlan vitarendezéshez való jogot, amely lehetőséget biztosít a megfelelés visszaállítására vagy a nyilatkozat megcáfolására, ideértve a csoportkérelmekhez való jogot is;
 - a (EU) 2016/943 irányelvvel¹ és különösen annak (13) és (18) preambulumbekzdésével, valamint 3. és 5. cikkével összhangban az üzleti titok védelmének tiszteletben tartása mellett kezelje az átláthatóság jelenlegi hiányát azáltal, hogy biztosítja a munkafeltételekre és az együttműködés szabályaira, valamint az ár vagy a díj kiszámításának módszerére és a feladatok kiosztására vonatkozó alapvető információk megadását, valamint az átláthatóságot a feltételek

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/943 irányelve (2016. június 8.) a nem nyilvános know-how és üzleti információk (üzleti titkok) jogosulatlan megszerzésével, hasznosításával és felfedésével szembeni védelemről (HL L 157., 2016.6.15., 1. o.).

és az ideiglenes vagy végleges deaktiválás eljárásainak esetleges megváltozása esetén, amelyet konzultációnak kell megelőznie; úgy véli, hogy a fent említett információkat világos, átfogó és könnyen hozzáférhető módon kell megfogalmazni, mind a munkavállalók, min pedig képviselőik rendelkezésére kell bocsátani a meglévő, munkavállalói jogokról szóló uniós és nemzeti jogszabálynak megfelelően;

- MI alkalmazása esetén biztosítsa a platformok átláthatóságát az MI alkalmazásával, valamint az algoritmusok azon paramétereivel kapcsolatban, amelyek befolyásolják a munkafeltételeket, különösen a feladatok elosztását, az értékeléseket és az interakciókat, valamint biztosítsa, hogy jól érthető és naprakész információkat bocsássanak rendelkezésre az algoritmus működéséről, a feladatok kiosztásának, a minősítések kiadásának, a deaktiválási eljárásnak és az ár meghatározásának módjára vonatkozóan; vegye figyelembe, hogy az algoritmusoknak mindig emberi felügyelettel kell rendelkezniük, valamint hogy döntéseiknek elszámoltathatóknak, megtámadhatóknak és adott esetben visszafordíthatóknak kell lenniük;
 - vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy platformon belüli, szabadon választható és könnyen hozzáférhető funkciókat hozzanak létre, amelyek lehetővé teszik a munkavállalók számára, hogy nem nyilvános és biztonságos módon azonosítsák egymást és kommunikáljanak egymás között, amennyiben igényük lenne erre;
13. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, hogy milyen mértékben alkalmazhatók a meglévő uniós szabályok a digitális munkavégzési platform piacra, és biztosítsa e szabályok megfelelő végrehajtását és betartását; felhívja a tagállamokat, hogy a szociális partnerekkel és más érintettekkel együtt proaktívan és az előrelátás logikája alapján értékeljék a jelenlegi jogszabályok reformjának szükségességét, beleértve a szociális biztonsági rendszereket, hogy lépést lehessen tartani a technológiai fejlődéssel, egyúttal biztosítva a munkavállalók védelmét; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy koordinálják szociális biztonsági rendszereiket a juttatások hordozhatósága és a biztosítási idő összeszámítása érdekében, összhangban az uniós és a nemzeti jogszabályokkal;

Egészséges és biztonságos munkakörnyezet

14. hangsúlyozza, hogy a platform-munkavállalók fokozott egészségügyi és biztonsági kockázatoknak lehetnek kitéve a helyszíni platformalapú munkavégzés esetében (például közúti balesetek, vagy munkagépek vagy vegyszerek által okozott fizikai sérülések) és az online platformalapú munkavégzés esetében is (például a számítógépes munkahelyek ergonómiájához kapcsolódóan), és ezek a kockázatok nemcsak a testi egészséget, hanem a pszicho-szociális egészséget is érintik a kiszámíthatatlan munkaidő, a munka intenzitása, a versengő környezet (értékelési rendszerek, prémiumokon keresztül ösztönzők), az információáradat és az elszigeteltség kialakuló kockázati tényezői miatt; hangsúlyozza, hogy a Bizottság javaslatának az európai egészségügyi és biztonsági jogi kerettel összhangban foglalkoznia kell a platform-munkavállalók munkahelyi egészségével és biztonságával, és lehetővé kell tennie számukra jogaik – többek között a lecsatlakozáshoz való jog – gyakorlását, összhangban az európai szociális partnerek digitalizációról szóló keretmegállapodásának végrehajtásával, anélkül, hogy ez hátrányos helyzetbe hozná őket; hangsúlyozza, hogy a helyszíni platform-munkavállalókat megfelelő személyi

védőfelszereléssel kell ellátni, valamint az aktív közlekedésben és szállításban dolgozóknak garantált balesetbiztosítással kell rendelkezniük; hangsúlyozza, hogy a digitális munkavégzési platformoknak biztosítékokat kell alkalmazniuk, hogy a platform-munkavállalókat megvédjék az erőszaktól és zaklatástól, a nemi alapú erőszakot is ideértve, valamint szilárd jelentéstételi mechanizmusokat kell kialakítaniuk;

15. úgy véli, hogy minden platform-munkavállalónak munkahelyi balesetek és foglalkozási megbetegedések esetén jogosultnak kell lenniük kártérítésre, valamint biztosítani kell számukra a szociális védelmet, ideértve a betegség- és rokkantsági biztosítást is; e tekintetben üdvözli egyes digitális munkavégzési platformok biztosítási, valamint munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági intézkedésekre irányuló kezdeményezéseit, mint első lépést a jogszabályi keret létrehozásáig, valamint hangsúlyozza, hogy a kollektív szerződések fontos szerepet töltenek be ebben az összefüggésben;

Megfelelő és átlátható szociális védelem

16. határozottan úgy véli, hogy a szociális védelmi rendszerek általi formális és tényleges védettségnek, az ilyen rendszerek megfelelőségének és átláthatóságának minden munkavállalóra vonatkozni kell, beleértve az önálló vállalkozókat is; felhívja a tagállamokat, hogy maradéktalanul és haladéktalanul hajtsák végre a munkavállalók és az önálló vállalkozók szociális védelemhez való hozzáféréséről szóló, 2019. november 8-i tanácsi ajánlást, és hogy tegyenek a platform-munkavállalók szociális védelmével kapcsolatos intézkedéseket; kéri a Bizottságot, hogy az európai szemeszter országspecifikus ajánlásai keretében vizsgálja meg a tagállamok e tekintetben tett előrelépéseit;
17. emlékeztet arra, hogy a szociális védelem egy szolidaritáson alapuló biztonsági háló, amely nem csak az egyén, de a társadalom egésze számára is előnyös; hangsúlyozza, hogy a platform-munkavállalók sajátos kihívásokkal néznek szembe a jogosultsági követelményeknek való megfelelés és a szociális biztonsági ellátásokhoz való hozzáférés feltételeinek teljesítése tekintetében, ami hatással van mind jövőbeli kilátásaikra, mind pedig a szociális biztonsági rendszerek pénzügyi életképességére és az általuk biztosított szolidaritásra; úgy véli, hogy a platform-munkavállalók számára jogállásuknak megfelelően hozzáférést kell biztosítani valamennyi szociális biztonsági ághoz; emlékeztet különösen annak fontosságára, hogy a tagállamok biztosítsák a szociális védelmet az önfoglalkoztató platform-munkavállalók számára, illetve adott esetben kibővítsék azt, köztük az egyik jogállásból a másikba áttérő vagy a mindkét jogállással rendelkező személyekre a felhalmozott jogok és jogosultságok hordozhatósága érdekében, valamint az anyasági és azzal egyenértékű szülői ellátást, a munkanélküliségi, baleseti, tartós ápolási, rokkantsági, betegségi, egészségügyi és öregségi ellátást biztosító rendszerekre;

A képviselethez és a kollektív tárgyaláshoz való jog

18. emlékeztet arra, hogy az egyesülés szabadsága és a kollektív tárgyaláshoz való jog minden munkavállaló alapvető joga, és úgy véli, hogy a platform-munkavállalókról szóló irányelvnek biztosítani kell e jogok tényleges érvényesülését, teljes körű alkalmazását és betartatását; aggodalmának ad hangot a digitális munkavégzési platformok és a munkavállalók között kiegyensúlyozatlan és egyenlőtlen kapcsolatok miatt, amelyekben ez utóbbiak gyakran nem rendelkeznek megfelelő egyéni alkupozícióval ahhoz, hogy megállapodjanak szerződési feltételeikről; megjegyzi

továbbá, hogy gyakorlati problémák is felmerülnek, például a közös kommunikációs eszközök és az online vagy személyes találkozási lehetőségek hiánya, amelyek megakadályozhatják a kollektív képviseletet a gyakorlatban; megjegyzi továbbá, hogy az innovatív megközelítések lehetőségeket kínálnak arra, hogy új utak nyíljanak meg a szociális párbeszéd és a digitális megoldások révén megvalósuló szerveződés számára; felhívja a Bizottságot, hogy javaslatában foglalkozzon ezekkel az akadályokkal; hangsúlyozza, hogy a szociális párbeszéd és a kollektív tárgyalás megkönnyítése érdekében megfelelően kell szervezni és képviselni a platform-munkavállalókat és a platformokat;

19. hangsúlyozza, hogy a szövetkezet jogi formája fontos eszköz lehet a platformalapú munkavégzés alulról felfelé való szervezéséhez, ami pozitív hatással lehet a belső demokráciára és a munkavállalók önrendelkezésére;
20. sajnálatát fejezi ki a platform-munkavállalók kollektív képviselettel kapcsolatos jogi nehézségei miatt, és tudatában van annak, hogy az egyéni vállalkozók általában „vállalkozásoknak” minősülnek, és mint ilyenek, a versenyt korlátozó megállapodások tilalma alá tartoznak; tudomásul veszi e tekintetben a Bizottság által közzétett bevezető hatásvizsgálatot¹ és az említett akadály felszámolását célzó, tervezett kezdeményezést, valamint a platform-munkavállalók munkafeltételeinek javítására irányuló jogalkotási kezdeményezést a meglévő kollektív tárgyalási rendszerek tiszteletben tartása mellett; meggyőződése, hogy az uniós versenyjog nem akadályozhatja az egyéni önfoglalkoztató platform-munkavállalók munkafeltételeinek (ideértve a javadalmazás megállapítását is) és szociális védelmének kollektív tárgyalások révén történő javítását, és sürgeti a Bizottságot annak tisztázására, hogy a kollektív szerződések nem tartoznak a versenyjog hatálya alá annak biztosítása érdekében, hogy e munkavállalók szakszervezeteket alakíthassanak és kollektív tárgyalásokat folytathassanak, illetve hogy jobb egyensúly alakuljon ki a tárgyalási pozíció és a tisztességesebb belső piac között;

Képzés és készségek

21. hangsúlyozza a képzés fontosságát, és különösen annak szükségességét, hogy a digitális munkavégzési platformok a weboldaluk vagy az alkalmazás használatával, az elvégzendő feladatokkal és a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatban nyújtsanak képzést a platform-munkavállalók számára; hangsúlyozza továbbá, hogy a platform-munkavállalók, különösen a kevésbé képzett munkavállalók számára olyan további képzéshez kell hozzáférést biztosítani, amely lehetővé teszi a foglalkoztathatóságuk és a karrierlehetőségeik javítását célzó továbbképzést és átképzést; szorgalmazza a nem formális és informális tanulás terén elért eredmények elismerésének, validálásának és hordozhatóságának, valamint a platformalapú munkavégzés során megszerzett készségek elismerésének megkönnyítését; e tekintetben úgy véli, hogy az ilyen képzésben részt vevő platform-munkavállalók számára „tapasztalatot tanúsító igazolást” kell kiállítani, amelyet fel lehetne tölteni az egyéni tanulási számlákra; ebben a tekintetben kéri a Bizottságot, hogy foglalkozzon a platform-munkavállalók oktatásával és képzésével a mikrotanúsítványokra és egyéni tanulási számlákra vonatkozó európai megközelítésre tett jövőbeni javaslataiban; felhívja a figyelmet bizonyos stratégiai partnerségekre, amelyeket a platformok azért

¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=PI_COM%3AAres%282021%29102652

hoztak létre, hogy a platform-munkavállalók számára biztosítsák a képzéshez (például nyelvi kurzusokhoz, személyre szóló és videotanácsadáshoz) való hozzáférést, hogy lehetővé tegyék számukra a karrierjükben való előrelépést; úgy véli, hogy az ilyen bevált gyakorlatokat alkalmazni kell a platformok körében, minden ágazatban;

22. hangsúlyozza, hogy a digitális kompetenciák rendkívül fontosak; úgy véli, hogy a szakképzés és az egész életen át tartó tanulás terén beruházásokra van szükség annak biztosításához, hogy az uniós munkaerő a digitális kor által megkívánt megfelelő készségek birtokába kerüljön; felhívja a tagállamokat, hogy igazítsák oktatási és képzési rendszerüket a digitális munkaerő-piacához, a digitális jártasság és készség előmozdítása és a vállalkozói szellem ösztönzése céljából; kiemeli, hogy a munkavégzési platform gazdasága eddig főként a városi térségekben fejlődött; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek lépéseket a digitális szakadék leküzdése érdekében és biztosítsák a digitális szolgáltatásokhoz való hozzáférést mindenki számára; ezzel összefüggésben hangsúlyozza az 5G széles sávú hálózatok vidéki területeken való kiépítésének fontosságát;
23. hangsúlyozza, hogy a platform-munkavállalóknak ugyanolyan módon hozzáférést kell biztosítani az egész életen át tartó tanuláshoz, mint ahogy a hagyományos gazdaság munkavállalóinak, a nemzeti joggal és gyakorlattal összhangban, egyben ösztönözni kell az innovációt, elő kell mozdítani az inkluzív növekedést, és egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani a vállalatok számára;

Algoritmusok és adatkezelés

24. úgy véli, hogy a munkában használt algoritmusoknak átláthatónak, megkülönböztetésmentesnek, megbízhatónak és etikusnak kellene lenniük a munkavállalók számára; hangsúlyozza, hogy az algoritmikusok átláthatóságát és a megkülönböztetésmentességet alkalmazni kell a feladatok kiosztására és elosztására, az árképzésre, a reklámozásra, a minősítésekre és a kölcsönhatásokra; rámutat továbbá arra, hogy az algoritmusokon alapuló irányítási funkciókat, különösen a feladatkijelölést, a minősítéseket, a deaktiválási eljárásokat és az árazást, valamint ezek változásait érthetően és naprakészen kell elmagyarázni és közölni, és azoknak a társadalmi párbeszéd részét kell képezniük, tiszteletben tartva ugyanakkor az üzleti titkokat az (EU) 2016/943 irányelvvel, különösen annak (13) és (18) preambulumbekkezdésével, valamint 3. és 5. cikkével összhangban; hangsúlyozza, hogy minden, algoritmusokon alapuló döntésnek etikusnak, elszámoltathatónak, megtámadhatónak és adott esetben visszafordíthatónak kell lennie, és kiemeli annak fontosságát, hogy az illetékes hatóságok a nemzeti joggal összhangban rendszeresen ellenőrizzék a mesterséges intelligencia hibás következtetéseit; emlékeztet arra, hogy az algoritmusokon alapuló döntéseknek meg kell felelniük a munkavállalók azon jogának, hogy az általános adatvédelmi rendelet 22. cikkének (1) bekezdésében foglaltak szerint az őket érintő döntések ne kizárólag automatizált adatkezelésen alapuljanak, tehát biztosítani kell az emberi felügyeletet; hangsúlyozza, hogy az ösztönző gyakorlatok – például a rendkívüli bónuszok vagy a büntető gyakorlatok, mint például a munkaidőt befolyásoló és kevesebb munka hozzárendelését eredményező minősítések – nem vezethetnek kockázatos magatartáshoz vagy egészségügyi és biztonsági kockázatokhoz, beleértve a mentális egészséget érintő kockázatokat is; meggyőződése, hogy a megkülönböztetésmentes algoritmusok azok, amelyek megakadályozzák a nemi, faji és egyéb társadalmi előítéletek érvényesülését a különböző csoportok kiválasztása és kezelése során, és amelyek nem erősítik meg az egyenlőtlenségeket és a sztereotípiákat;

25. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a platform-munkavállalók jogainak és jóllétének megfelelő védelmét, így a megkülönböztetésmentességet, a magánélet védelmét, az autonómiát és az emberi méltóság védelmét az MI és az algoritmusokon alapuló irányítás használata során, ideértve a munkavállalók viselkedését előrejelző és jelölő eszközöket, az előrehaladás és teljesítmény valós idejű megfigyelését, az időfelhasználást követő szoftvereket, az automatizált viselkedési „nudge”-okat és a jogosulatlan megfigyelést is; hangsúlyozza, hogy az ilyen eszközök és gyakorlatok használata előtt mindig tájékoztatni kell a munkavállalókat és konzultálni kell velük; úgy véli, hogy ösztönözni kell az algoritmusfejlesztők etikai, átláthatósági és megkülönböztetés-ellenes kérdésekre vonatkozó képzsét;
26. aggodalmát fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy az önfoglalkoztató platform-munkavállalók kreatív munkavégzésére vonatkozó szellemi tulajdonjogot alig tartják tiszteletben, és kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezeljék ezt a problémát, valamint hogy biztosítsák az alkalmazandó jogszabály megfelelő végrehajtását;
27. úgy véli, hogy a munkavállalókat tájékoztatni kell az ügyfelek visszajelzéseiről; hangsúlyozza, hogy a munkavállalóknak biztosítani kell a jogot a nemfizetés kifogásolására, valamint hogy a kifogást a platform egy munkavállalója vizsgálja felül;
28. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a munkaviszonyban lévő platform-munkavállalók számára biztosítsák, hogy a várakozási idő és a platformon való elérhetőség munkaidőnek számítson;
29. emlékeztet arra, hogy valamennyi online platformnak biztosítania kell az uniós jogszabályoknak, többek között a megkülönböztetésmentességi és adatvédelmi jogszabályoknak való teljes körű megfelelést; hangsúlyozza továbbá, hogy a platform-munkavállalóknak és – amennyiben ahhoz hozzájárulnak – képviselőiknek teljes körű hozzáféréssel kell rendelkezniük a saját tevékenységeikre vonatkozó valamennyi adatahoz, tisztában kell lenniük személyes adataik kezelésének módjával, tájékoztatni kell őket a foglalkoztatási feltételeiket vagy munkafeltételeiket esetlegesen befolyásoló, a platform által végzett bármilyen besorolásról vagy értékelésről, és jogosultnak kell lenniük minősítéseik exportálására; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a platform-munkavállalók hatékony adathordozásra vonatkozó jogokkal rendelkezzenek, ahogyan azt az általános adatvédelmi rendelet 20. és 88. cikke előírja; úgy véli, hogy meg kell vizsgálni a hasonló platformok között elismert, hordozható készségek, ügyfél-visszajelzések és reputációs értékelési tanúsítvány lehetőségét;
30. megjegyzi, hogy a platform alapú munkavégzés jellege, valamint a meghatározott munkahely hiánya a munkavállalók fiókjának más munkavállalóknak való kiadásához és be nem jelentett munkához vezethet; úgy véli, hogy garantálni kell a platform-felhasználók személyazonosságának megbízható hitelesítési folyamatait a biometrikus adatok feldolgozásának kötelezővé tétele nélkül;
31. hangsúlyozza, hogy a hatékonyság tekintetében az online munkavégzési platformok által a hagyományos munkaerőpiaccal szemben kínált lehetséges előnyöknek tisztességes versenyen kell alapulniuk; hangsúlyozza, hogy a munkavégzési platform és a hagyományos vállalkozások, különösen a kkv-k közötti egyenlő feltételek kialakítása érdekében a platformgazdaságnak, minden más gazdasági ághoz hasonlóan, adókat és társadalombiztosítási járulékokat kell fizetnie, és meg kell felelnie a foglalkoztatási és

szociális jogszabályoknak; hangsúlyozza, hogy a vonatkozó szakpolitikákat adott esetben ennek megfelelően ki kell igazítani;

32. kéri a Bizottságot annak biztosítására, hogy a platform-munkavállalók és a technológiai innováció által lehetővé tett, ahhoz hasonló bármilyen más foglalkoztatási formában dolgozók szerepeljenek az európai társadalombiztosítási azonosító jel (EUTAJ) létrehozásáról szóló javaslatokban, valamint hogy a méltányos mobilitásra vonatkozó szabályokat megkülönböztetésmentesen alkalmazzák a platform-munkavállalókra is;
33. elismeri, hogy a munkavégzési platformgazdaságot társadalmi célokra is lehet alkalmazni; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a munkavégzési platformgazdaságon belül mozdítsa elő a szociális gazdasági modelleket és az ezzel kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét, mivel a szociális vállalkozások a Covid19-válság idején ellenállónak bizonyultak;

Egyéb ajánlások

34. emlékeztet arra, hogy a platformok jelentős része dolgozik belső szabályzatok és programok végrehajtásán annak érdekében, hogy biztonságosabb környezetet hozzanak létre munkavállalók számára, valamint úgy véli, hogy az ilyen gyakorlatokat ösztönözni kell a területen végrehajtott uniós és nemzeti tevékenységek által; felhívja a Bizottságot, hogy alapos hatásvizsgálatot követően fontolja meg egy európai minőségi védjegy létrehozását, amelyet a platform-munkavállalók számára bevált gyakorlatokat alkalmazó platformoknak ítélnének oda annak érdekében, hogy a felhasználók, a munkavállalók és a fogyasztók megalapozott döntéseket hozhassanak, és amely kiemelné a kollektív megállapodásokon alapuló minőségi munkafeltételekkel és nagyfokú átláthatóságot biztosító platformokat;
35. megjegyzi, hogy a platform-munkavállalók számára és ágazatonkénti eloszlására vonatkozó adatok továbbra is töredékesek; kéri a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködve gyűjtsön szilárd és összehasonlítható adatokat a platform-munkavállalókra vonatkozóan annak érdekében, hogy pontosabb képet kapjunk a digitális platformgazdaság tevékenységéről, és bővebb ismereteink legyenek a platform-munkavállalók munka- és foglalkoztatási feltételeiről, ideértve a társadalombiztosításra és jövedelemre vonatkozó információkat is;
36. felhívja a nemzeti állami foglalkoztatási szolgálatokat és a foglalkoztatási szolgálatok európai hálózatát (EURES-hálózat), hogy nyújtsanak jobb tájékoztatást a munkavégzési platformok által kínált lehetőségekről;
37. felhívja a tagállamokat, hogy az uniós és nemzeti jogszabályokkal összhangban ösztönözzék a platformalapú munkavégzés innovatív formáit, és felhívja a Bizottságot, hogy a következő jogi keretben vegye figyelembe a minőségi munkafeltételeket, és a munkavállalói jogok biztosítása mellett tartsa fenn a rugalmasságot;
38. kéri a tagállamokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy a platform-munkavállalóknak negatív következmények nélkül legyen lehetőségük megtagadni a megbízást, ha az a referenciaórákon és -napokon kívül esik, vagy ha a megbízásról nem az értesítési határidő előtt tájékoztatták őket;

39. ugyanakkor felkéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fontolják meg olyan, innovatív, hatékony és társadalmi szempontból előnyös, határokon átnyúló megoldások kidolgozását, amelyek biztosítják a szociális biztosítást és védelmet;
40. kiemeli, hogy a munkavállalói jogok tiszteletben tartásának garantálása a fenntartható idegenforgalmi politika egyik alapvető eleme; hangsúlyozza, hogy a digitális platformok és az adatgyűjtés egyre fontosabb szerepet tölt be a turisztikai tevékenységekben; hangsúlyozza ezért, hogy a platform-munkavállalókra vonatkozó adatgyűjtés alapvető szerepet játszik majd az olyan valóban fenntartható turisztikai projektek megvalósításában, amelyek biztosítják, hogy a turisztikai beruházások és a munkahelyek előnyhöz juttassák a helyi közösségeket és a munkavállalókat, miközben megkönnyítik a nyereség igazságos elosztását;
41. emlékeztet arra, hogy a nők a közlekedési ágazatban dolgozóknak csak 22%-át teszik ki, és emellett a közlekedési és idegenforgalmi ágazatban dolgozó platform-munkavállalók között is kisebbségben vannak, és az egyéni beszámolók arra utalnak, hogy a közlekedési ágazat női platform-munkavállalói rosszabb foglalkoztatási és munkafeltételekkel szembesülnek, mint a férfi kollégáik;
 -
 - ◦
42. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.